

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านชั้นจําปา หมู่ที่ 6 ต.กลางดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

นายทรงพล ไพสาลี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

นายทรงพล ไพบูลี : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน

ชัยจำปา หมู่ที่ 6 ต.กลางดง อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์สุนิทยา เกื่อนนาคี 138 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นรายงานการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กรณีศึกษา คือ กองทุนหมู่บ้านชัยจำปา หมู่ที่ 6 ต.กลางดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ ธันวาคม 2544 – สิงหาคม 2545

การจัดทำสารนิพนธ์ครั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้เงินกองทุน 1 ล้านบาท ได้เป็นแหล่งพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชน และการนำไปสู่การสร้างกองทุนและสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในชุมชน โดยวิธีการเสริมสร้างกระบวนการและส่งเสริมการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ผลการประเมินโครงการพบว่าชาวบ้านชัยจำปา หมู่ที่ 6 มีความพอใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้าน และยอมรับระเบียบข้อบังคับของกองทุน ผู้ที่มีการนำเงินกองทุนไปใช้ในการประกอบอาชีพ แต่ก็มีสมาชิกผู้กู้บางคน ไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ สมาชิกผู้กู้ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรม มีหนี้สินอยู่กับนายทุนทั้งนอกและในระบบ สมาชิกผู้กู้มีความพอใจต่อเงินที่ได้รับอนุมัติ แต่จำนวนเงินที่กู้ที่ได้ไม่เพียงพอต่อการลงทุน แต่ได้นำเงินก้อนนั้นไปประกอบกิจการเพิ่มเติม การประกอบอาชีพยังเป็นอาชีพเดิมตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ในส่วนของคณะกรรมการพบว่า คณะกรรมการมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานกับกลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้านและออมทรัพย์มาแล้ว ทำให้ไม่มีปัญหาในการทำระเบียบและกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมาชิกกองทุน การอนุมัติเงินกู้มีความโปร่งใสและ ยุติธรรมเป็นที่พอใจของชาวบ้าน แต่กระบวนการทำงานของคณะกรรมการ มีข้อเสียคือ ไม่มีการตรวจสอบการใช้เงินของผู้กู้ ทำให้ผู้กู้บางคนนำเงินไปใช้ไม่ถูกต้องวัตถุประสงค์ การทำบัญชีขาดผู้ชำนาญการและผู้มีประสบการณ์

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

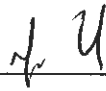
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

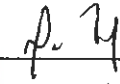
อาจารย์ที่ปรึกษา และ กรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

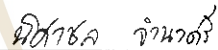

(อาจารย์ ดร. สุนิตยา เกื่อนนาดี)

กรรมการสอบ

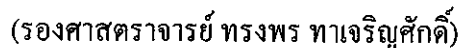

(อาจารย์ ดร. สุนิตยา เกื่อนนาดี)

(อาจารย์ นิตาชล จ่านงศรี)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)
คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ 20 เดือน 12 พ.ศ. ๕5

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากความกรุณาของบุคคลหลายๆ ฝ่าย ผู้ประเมินโครงการขอกราบขอบพระคุณกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ อย่างดียิ่งทั้งในด้านวิชาการและด้านการดำเนินงานประเมินโครงการ อาทิเช่น

- อ.ดร.สุนิทยา เกื้ออนนาดี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คุณจารุเสษฐ์ พิมพ์บุตร พัฒนาการชุมชน ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง
- นายเกรียงไกร ศรีวัฒนวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 บ้านซับจำปา ต.กลางดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านซับจำปา
- ชาวบ้านซับจำปาหมู่ 6 ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ

ท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ประเมินโครงการขอมอบให้แก่รัฐบาลเจ้าของโครงการหมู่บ้าน กรณีศึกษา และผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นฐานข้อมูลระยะยาวในการบริหารฟื้นฟูประเทศ รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในด้านข้อมูลของหมู่บ้านกรณีศึกษา ซึ่งเก็บข้อมูลและศึกษาจากการลงพื้นที่จริงของผู้ประเมินโครงการ

ผู้ประเมินโครงการ
นายทรงพล ไพศาลี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

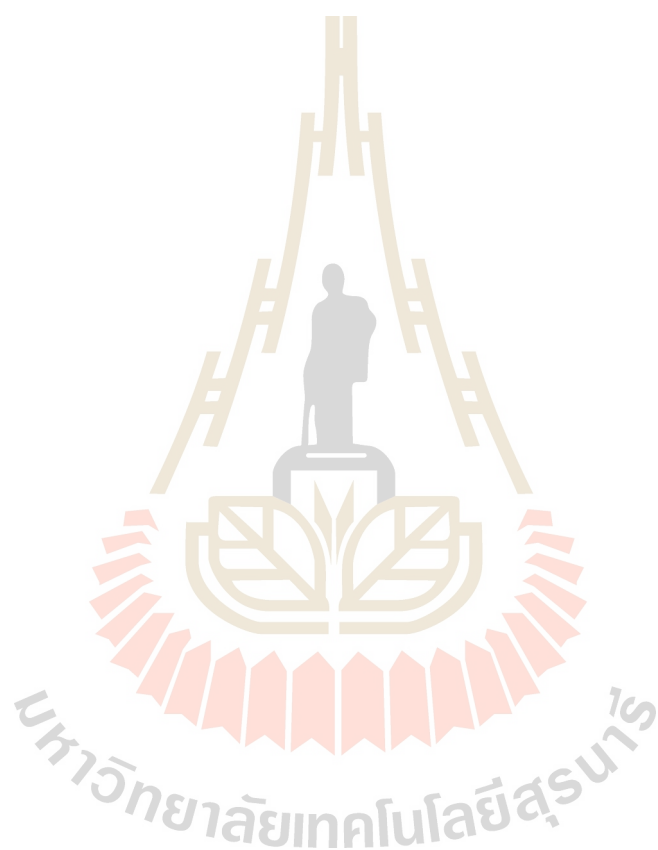
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	1
3. กรอบแนวคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	3
5. ผลที่คาดว่าจะได้จากประเมินโครงการ.....	4
บทที่ 2 ปรีทรรศน์วรรณกรรม.....	5
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	5
2. ระเบียบการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	7
3. หลักเกณฑ์ และแนวทางในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	13
4. หลักการประเมิน โครงการแบบชีพป์โมเดล (CIPP Model).....	14
5. เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	15
บทที่ 3. วิธีการดำเนินโครงการ.....	16
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	16
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	17
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	18
5. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน.....	19
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22

บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมิน โครงการ.....	23
1. บริบทระดับประเทศ.....	23
2. บริบทระดับท้องถิ่น.....	24
3. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า.....	27
4. ตัวชี้วัดกระบวนการ.....	28
5. ตัวชี้วัดผลผลิต.....	29
6. ผลการประเมินตัวชี้วัด หน่วยระบบ B.....	30
7. ผลการประเมินตัวชี้วัดผลผลิต หน่วยระบบ B.....	31
8. ผลอื่น ๆ ที่เกิดจากโครงการ.....	35
9. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์.....	36
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	40
1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ.....	40
2. วิธีดำเนินการ.....	40
3. ผลการดำเนินการ.....	40
4. อภิปรายผล.....	41
5. ข้อเสนอแนะ.....	44
บรรณานุกรม.....	45
ภาคผนวก.....	46
ภาคผนวก ก ระเบียบกองทุนหมู่บ้านซ้ำจำปา.....	47
ภาคผนวก ข แบบรายงาน (บร.1 - 12).....	56
ภาคผนวก ค ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544.....	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ขนาดตัวอย่างการสัมภาษณ์ แบบรายงาน (บร.3)	18
2. ขนาดตัวอย่างรายงานการสัมภาษณ์ แบบรายงาน (บร.11)	19
3. จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา	26

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากประเทศไทยได้ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจในระดับประเทศ จึงเกิดผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะชาวไร่ ชาวนา ทำให้เกิดสภาวะว่างงาน พืชผลทางการเกษตรขายไม่ได้ราคา ทำให้เกิดปัญหาในระดับชุมชนและระดับประเทศ รัฐบาลภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยการนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหา โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลของท่านจึงมีมติในที่ประชุมให้ก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น เพื่อแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ในระดับพื้นฐาน โดยเฉพาะมุ่งเน้นที่การพัฒนาชุมชนให้แข็งแรง และถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่ง ในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศกำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเองภายในชุมชน

ในการจัดทำชุดสารนิพนธ์ครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพชุมชนในท้องถิ่น โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาตัวแปร และตัวชี้วัดที่จะนำมาใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อศึกษาว่ากองทุนหมู่บ้านฉบับใหม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้มากน้อยเพียงใด

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริม และเป็นอุปสรรคบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.3 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้านและตำบล

2.4 เพื่อศึกษาถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติของประชาชนในบ้านชัชจ่าปา และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

การประเมินโครงการเชิงระบบนั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้สร้างแบบจำลองการศึกษาการประเมินโครงการ ตัวอย่าง เช่น

1. สเตก ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ว่าควรมีการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย แล้วนำมาจัดให้เป็นระบบที่มีความหมายต่อการประเมิน โดยมีการแบ่งแยก ข้อมูลเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ได้แก่

1. สิ่งนำ
2. การปฏิบัติ
3. ผลผลิต

ส่วนที่ 2 ได้แก่

1. ความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น
2. ผลที่จะเกิดขึ้น

และส่วนการตัดสินใจ หรือ สภาพของการตัดสินใจเชิงประเมิน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. มาตรฐาน เพื่อ เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นว่ามีคุณภาพระดับใด
2. การตัดสินใจเป็นการนำผลที่เกิดขึ้นมาเปรียบเทียบกับข้อกำหนด

(ชุกวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา, 2545:86)

3. อัลคิน ได้อธิบายว่าการประเมินโครงการประกอบด้วย กระบวนการคัดเลือก และการประมวลผลข้อมูลสำหรับผู้มีอำนาจการตัดสินใจ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่

1. ประเมินระบบ คือ การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ
2. การประเมินวางแผนโครงการ คือ การประเมินเพื่อหาแนวทางให้บรรลุจุดประสงค์

ประสงค์

3. การประเมินระหว่างการดำเนินการ คือการประเมินเพื่อพิจารณาว่า การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่

4. การประเมินเพื่อพัฒนางาน คือการประเมินเพื่อแสวงหารูปแบบแนวทางหรือข้อเสนอแนะเพื่อเสริมให้โครงการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชุกวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา, 2545:87)

ในการประเมินกองทุนหมู่บ้านตำบลบ้านชำป๋าม หมู่ที่ 6 ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ทำการศึกษาและดำเนินการในรูปแบบของการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ และอาศัยต้นแบบทางความคิดเชิงระบบมาใช้ในการระบุตัวแปรและ ตัวชี้วัดสำหรับการเก็บข้อมูล ซึ่งต้นแบบทางความคิดดังกล่าวเรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) รูปแบบการประเมินแบบซีพีพีโมเดลนี้ นำเสนอ โดย สตีฟเฟิลบีม และคณะ

สตีฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่า รูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษ ตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

C : Context Evaluation การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

I : Input Evaluation การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความเพียงพอของทรัพยากร เช่น จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินโครงการ

P : Process Evaluation การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไป

P : Product Evaluation การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ

(ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา, 2545:89-90)

4. วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีศึกษาของกองทุนหมู่บ้านตำบลบ้านชำป๋าม หมู่ที่ 6 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในท้องถิ่น
- 4.2 ใช้ซีพีพี โมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน กำหนดตัวบ่งชี้ และตัวแปรที่จะมีการเก็บข้อมูล
- 4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลจากแบบรายงาน (ปร.) และข้อมูลที่ได้จากการเก็บเพิ่มเติม
- 4.4 เตรียมการประมวลสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลรวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่พบ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านชั้นจําปา หมู่ที่ 6 คือ

1. ทราบว่ากองทุนหมู่บ้านชั้นจําปา สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้มากน้อยเพียงใด
2. ทราบถึงปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริม และเป็นอุปสรรคบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
3. ทราบถึงกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้านและตำบล
4. ทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในบ้านชั้นจําปา และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

บทที่ 2

ปริทรรศน์วรรณกรรม

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านชัยจำปา หมู่ที่ 6 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เนื้อหาสาระที่จะนำเสนอในบทนี้เป็นหลักวิชาการต่างๆ ที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ได้ ทำการรวบรวมประมวลมาจากแนวคิดทฤษฎีและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ กองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง ทั้งที่เป็นนโยบาย หลักการ ระเบียบการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งสรุป ได้เป็น 4 ด้านดังนี้

1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์ ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
3. หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. หลักการประเมินโครงการแบบ ซิปป์โมเดล (CIPP Model)
5. เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ และเสริมรายได้ลดรายจ่ายให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน โดยมีปรัชญาหรือหลักการที่สำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองซึ่งได้แก่เสริมสร้างสำนึก ความเป็นชุมชนและท้องถิ่น การเกื้อกูลผลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน การเชื่อมโยงและกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐานบนกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันของชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและ สังคมอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หลักการที่สำคัญที่จะทำให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประสบผล สำเร็จ ควรประกอบไปด้วย 4 หลักการสำคัญ ดังนี้

1.2.1 ความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของคนและครุภัณฑ์ การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนทางสังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนอาชีพ ฯลฯ

1.2.2 การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้านทั้งในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนหน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเกื้อกูล

1.2.3 ตามแนวทางในการปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาเป็นของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและจัดการกองทุน

1.2.4 การติดตามและประเมินผลโดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสมีประสิทธิภาพ (คณะอนุกรรมการสนับสนุนและ ติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ, 2544 : 1)

1.3 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1.3.1 เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

1.3.2 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

1.3.3 เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.3.4 เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในอนาคต

1.3.5 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง (คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ, 2544 : 2)

2. ระเบียบการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1 ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

2.1.2 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้แนวทางนโยบายหลักการวัตถุประสงค์ และระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านต่อไป

2.1.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีสาระสำคัญดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีชื่อย่อว่า กทบ.

ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม

2. การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

3. การพ้นจากตำแหน่ง

3.1 ตาย

3.2 ลาออก

3.3 เป็นบุคคลล้มละลาย

3.4 คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

3.5 เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

3.6 ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

4. อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

4.1 กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน

4.2 กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแผนการ จัดสรรให้แก่กองทุน

4.3 จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอ ต่อคณะรัฐมนตรี

4.4 กำหนดแผนงาน และอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

4.5 อกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและ จัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

4.6 อกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน

4.7 แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

4.8 อกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

4.9 เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงานหรือลูกจ้างของ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

4.10 รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของ กองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4.11 ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มี สาระสำคัญดังนี้

1. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

2. สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1 ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

2.2 ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและ

คณะอนุกรรมการ

- 2.3 ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการของกองทุน
- 2.4 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- 2.5 ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 2.6 จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 2.8 ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 2.9 ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลการดำเนินการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 2.10 รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- 2.11 ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- 2.1.2 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 9 หมวดดังนี้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค)
- หมวด 1 ชื่อความทั่วไป ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมถึงคำจำกัดความของคำศัพท์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- หมวด 2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองชาติ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับปรัชญา หรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง วัตถุประสงค์ในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประเภทของเงินและทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ขั้นตอนการโอนเงินเข้าบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองโดยคณะกรรมการ และเกณฑ์ในการพิจารณาให้คณะกรรมการ กองทุนเริ่มบริหารจัดการและการเบิกจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หมวด 3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงาน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ สมาชิกของคณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงาน

หมวด 4 ว่าด้วยเรื่องการกำหนดสมาชิกของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

หมวด 5 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับสมาชิกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมถึงคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของกรรมการ และลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการกองทุน รวมถึงวาระในการดำรงตำแหน่ง และระเบียบการประชุม

หมวด 6 ว่าด้วยเรื่องของเงิน และทรัพย์สิน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และระเบียบการเข้าร่วมประชุมของสมาชิกกองทุน

หมวด 7 กำหนดระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น

- วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ต้องชัดเจน
- สมาชิกกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อครั้ง
- การเก็บอัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน
- มีบุคคลค้ำประกัน
- ระยะเวลากู้ไม่เกิน 1 ปี

หมวด 8 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางในการทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชี

หมวด 9 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดกฎเกณฑ์อื่นๆ เช่น การคัดเลือกคณะกรรมการ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ

2.2 ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านชัยจำปา ว่าด้วยเรื่องต่างๆ

ดังนี้

1. ที่ตั้งของกองทุน

ที่ตั้งกองทุนเลขที่ 9 หมู่ที่ 6 บ้านชัยจำปา ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา รหัส 30320 โทรศัพท์ 044-361721,044-361781

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

2.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก

2.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงิน

รับฝาก

2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก

2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ

- เป็นคนมีความซื่อสัตย์
- เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
- เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
- เป็นคนรู้จักสามัคคี

2.5 เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ

- เป็นคนเก่งเรียน
- เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
- เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน
- เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 3.1 เงินที่ได้จัดสรรจากคณะกรรมการ
- 3.2 เงินกู้ยืม
- 3.3 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- 3.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 3.5 เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 3.6 เงินค่าหุ้น
- 3.7 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 3.8 เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน
- 3.9 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- 4.1 เป็นผู้ที่ทำนุ หรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านชัชจ่าป่าและมีชื่ออยู่ในหมู่บ้านทะเบียนบ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหก เดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน
- 4.2 เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจเห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน
- 4.3 เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 4.4 เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- 4.5 อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- 4.6 มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยห้าหุ้น แต่ต้องไม่เกินยี่สิบหุ้น
- 4.7 ไม่เป็นคนล้มละลายมาก่อน และประวัติเสียทางการเงิน

4.8 ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และยึดมั่นในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

5.1 ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

5.2 ผู้ที่มีคุณสมบัติตาม ข้อ 4 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็น
สมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะบุคคล และ
กลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจ

5.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็น
สมาชิกโดยชอบธรรม

5.4 เมื่อคณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกกองทุน
จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากตั้งจะ ภายในสามวัน นับจาก
วันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิกกองทุนได้

6. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยของกองทุน

6.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 1 ต่อเดือน

6.2 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากร้อยละ 5 ต่อปี

7. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกกองทุน

7.1 ตาย

7.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

7.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

7.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วม

ประชุม

7.5 จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความ
ร่วมมือ หรือช่วยเหลือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

7.6 จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบรับสมัครสมาชิก

7.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

7.8 มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับ ข้อ 4

3. หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญใน การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวว่

1. จะต้องมีการเวียนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
2. การคัดเลือกหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบ คณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
3. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
4. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ไม่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
5. ไม่เคยเป็นผู้ต้องโทษ ในคดีอาชญากรรม
6. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือถูกไล่ออกจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
7. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละ และมีส่วนร่วมในกิจกรรม ชุมชน ตลอดจนยึดมั่นในระบบประชาธิปไตย

3.2 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
3. ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
4. ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน

5. การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
6. การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
7. การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

3.3 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการของหมู่บ้านชัยจำปา ม.6 ต.กลางดง

อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการกู้ต้องชัดเจน
2. สามารถกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อครั้ง
3. การอนุมัติเงินกู้เป็นมติของที่ประชุมกรรมการเสียงข้างมาก
4. มีบุคคลค้ำประกันจำนวน 2 คน
5. การกำหนดดอกเบี้ยเงินกู้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน
6. ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ไม่เกิน 1 ปี

4. หลักการประเมินโครงการแบบ ชิพพ์โมเดล (CIPP Model)

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินแบบ ชิพพ์โมเดล ซึ่งพอจะกล่าวสรุปได้ดังนี้

4.1 รูปแบบการประเมินชิพพ์โมเดล ของจำเนียร สุขหลายและคณะ ในหนังสือรวมบทความทางการประเมินโครงการ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544) สรุปได้ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ
- 2) ชนิดของการตัดสินใจที่แตกต่างกันต้องออกแบบการประเมินที่แตกต่างกันจึงควรใช้รูปแบบในการประเมินที่มีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อให้การ ได้มาซึ่งคำตอบในการตัดสินใจการออกแบบการประเมิน จึงควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่มีความตรงภายใน ภายนอก ความเที่ยง และมีความเป็นปรนัย

4.2 รูปแบบการประเมินชิพพ์โมเดล (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, 2543) กล่าวไว้ดังนี้

- 1) (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรืองานนั้น เช่น ความจำเป็นหรือความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นต้น
- 2) (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัย ที่ใช้ในการดำเนินงานว่ามีความพร้อม เพียงพอ มากน้อย เท่าใด
- 3) (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของโครงการพิจารณาทั้งความจำเป็นของวิธีการและปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น
- 4) (Product Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ทั้งในด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมและผลกระทบของโครงการ

5. เอกสารอื่น ที่เกี่ยวข้อง

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นโครงการที่ได้รับความสนใจจากประชาชนทุกคน และได้มีผู้นำเสนอข่าวสาร และบทความที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านในหนังสือ เอกสาร วารสารต่างๆ มากมาย ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ขอนำเสนอบทความของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี (มติชนสุดสัปดาห์ กุมภาพันธ์ 2545, : 25.) ในหัวข้อ “กองทุนไม่ใช่เงิน” ซึ่งให้เห็นว่าในความคิดกระแสหลัก เมื่อพูดถึงกองทุนมักจะหมายถึงทุนทางการเงินล้วนๆ แล้วก็ลงไปสู่เทคนิควิธีการว่าจะเอาเงินมาจากไหน บริหารอย่างไร ระบบบัญชีเป็นอย่างไร ฯลฯ แต่จากประสบการณ์ของชาวบ้าน กองทุนหมู่บ้านนั้นไม่ใช่ทุนทางการเงินอย่างเดียว ต้องประกอบขึ้นด้วย ทุนที่เป็นคนแต่ละคน คือทุนทางสังคมที่ถักทอแต่ละคนมาเป็นกลุ่มคนหรือสังคม ทุนทางวัฒนธรรม คือวิถีชีวิตร่วมกันของกลุ่มคนที่ประสานสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ทุนทางศีลธรรม หมายถึงความถูกต้องแห่งการอยู่ร่วมกัน เช่น ความเอื้ออาทร ความสุจริต ความเสียสละ ทุนทางทรัพยากร เช่น ดิน น้ำ ป่า อากาศ ที่มีการอนุรักษ์และใช้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน ทุนทางปัญญา ได้แก่ การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และนำความรู้มาสังเคราะห์เป็นปัญญาและการจัดการ และ ทุนที่เป็นเงิน อันช่วยกันออมไว้เพื่อให้กระบวนการออมและการจัดการรวมทั้งเงิน เป็นเครื่องกระตุ้นและส่งเสริมสร้างทุนที่ไม่ใช่เงินทั้ง 6 ประการดังกล่าวข้างต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของกองทุนหมู่บ้านซำป่า หมู่ 6 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีทั้งหมด 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดวิธีการประเมินโครงการ
2. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
5. การกำหนดตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้เป็นการประเมินเชิงระบบ ซึ่งเป็นการศึกษาและมองภาพรวมของหมู่บ้านและชุมชน รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ซิปป์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน 4 องค์ประกอบดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่น คำว่า “บริบท” หมายถึง สภาพแวดล้อม ซึ่งอยู่รอบ ๆ หน่วยระบบกองทุน หมู่บ้านซำป่า หมู่ 6 ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าทั้งหมดของทั้งสองหน่วยระบบคือหน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนิน กิจกรรมของผู้กู้

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองหน่วยระบบ คือหน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนิน กิจกรรมของผู้กู้

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ดูแลหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลแต่ละราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บ ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ แบบรายงานที่ใช้มีดังต่อไปนี้

- 1) แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะชีวิตที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
- 8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เขียนแผนธุรกิจผู้ประกอบการ SMEs)
- 9) แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 10) แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 12) แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
- 13) แบบสัมภาษณ์เพิ่มเติม

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2. สัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (บร.)

3. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4. การศึกษาเจาะลึกกรณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ทั้งหมดที่มีวัตถุประสงค์การกู้ต่างกัน

4. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายของการเก็บรวบรวมข้อมูลคือประชากรที่อาศัยในหมู่บ้านชัยจำปา หมู่ที่ 6 ต.กลางดง ซึ่งในหมู่บ้านชัยจำปา หมู่ที่ 6 มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 47 ครัวเรือน และประชากรทั้งหมด 381 คน ประกอบด้วย

- คณะกรรมการจำนวน 10 คน
- สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 53 คน
- ประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก 321 คน

ซึ่งการกำหนดขนาดตัวอย่าง จะใช้ตาราง Krejice และ Morgan จำแนกตาม บร.ได้ดังต่อไปนี้

1. บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน) เลือกผู้ให้ข้อมูล 100% ของจำนวนครัวเรือน ซึ่งมีทั้งหมด 47 ครอบครั
2. บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) เลือกผู้ให้ข้อมูล 50% ของจำนวนครัวเรือน หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 24 ครัวเรือน
3. บร.3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
เลือกผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม

ประเภทของสมาชิก	จำนวนทั้งหมด	เปอร์เซ็นต์	ขนาดตัวอย่าง
คณะกรรมการกองทุน	10	100	10
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	53	50	27
ชาวบ้านทั่วไปหมู่บ้าน	301	20	60

ตารางที่ 1 ขนาดตัวอย่างการสัมภาษณ์แบบรายงาน (บร.3)

หมายเหตุ ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 97 คน จากประชากรในหมู่บ้าน 381 คน

4. บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน) เลือกผู้ให้ข้อมูล 50% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด หรือขนาดตัวอย่างเท่ากับ 24 ครัวเรือน

5. บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

5.1 สัมภาษณ์เรื่องการได้มาซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและระเบียบกองทุนว่าสมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมอย่างไรใครมาสนับสนุน สัมภาษณ์ 50% ของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน หรือ 24 ครัวเรือน

5.2 สัมภาษณ์การทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 10 คน คิดเป็น 100% ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

5.3 ทศนคตที่มีต่อการติดตามการประเมินโครงการต่าง ๆ ว่าคิดอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่

ไม่กับการติดตาม มีประโยชน์หรือไม่ สัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้าน 50 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดซึ่งมีจำนวนผู้ให้ข้อมูลคือ 24 ครัวเรือน

5.4 สัมภาษณ์ชาวบ้านเพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของชาวบ้านว่าหมู่บ้านชุมชนที่เข้มแข็งนั้นจะต้องมีลักษณะอะไรบ้าง โดยสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้าน 50% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนผู้ให้ข้อมูลคือ 24 ครัวเรือน

5.4 บร. 11(แบบศึกษาเจาะลึกรายการณ) เลือกผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่มอาชีพคือ

อาชีพ	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	เปอร์เซ็นต์	ขนาดตัวอย่าง
เกษตรกร	8	100%	8
ค้าขาย	2	100%	2
การบริการ	1	100%	1
เลี้ยงสัตว์	1	100%	1

ตารางที่ 2 ขนาดตัวอย่างในการสัมภาษณ์ แบบรายงาน บร.11

หมายเหตุ ตัวเลขที่ได้มาจากการสำรวจการอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ซึ่งปัจจุบันมีผู้กู้ 12 ราย จากสมาชิกกองทุนทั้งหมด 53 คน

5. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้จำเป็นต้องมีการกำหนด ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการซึ่งจะต้องทำให้สอดคล้องและสัมพันธ์กันของโครงการ การประเมินกองทุนหมู่บ้านนี้ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบความคิดเชิงระบบแบบซิปปโมเดล (CIPP Model) ประกอบไปด้วย 2 ระบบคือ

1. หน่วยระบบ A เป็นระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและแนะนำส่งเสริมผู้

2. หน่วยระบบ B เป็นระบบการดำเนินงานในส่วนของผู้ดูแลราย
ในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านซ้ำจำปา หมู่ 6 แต่
ระบบประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ตัวชี้วัดบริบท 2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า 3. ตัวชี้
วัดกระบวนการ 4. ตัวชี้วัดผลผลิต

ตัวชี้วัดลักษณะระบบ A

1. ตัวชี้วัดระดับประเทศ

- ความยากจนของประชากรในประเทศ
- นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ
- สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน
- ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท
- ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

2. ตัวชี้วัดระดับหมู่บ้าน ประกอบด้วยตัวแปร

- ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
- สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน
- สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน
- โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ

3. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า

- นโยบายกองทุนหมู่บ้านที่รัฐตั้งขึ้น
- เงิน 1 ล้านบาท
- คณะกรรมการหมู่บ้าน
- การชำระเงินคืนของผู้กู้

4. ตัวชี้วัดกระบวนการ

- กระบวนการคัดเลือกผู้กู้เงินกองทุน
- กระบวนการจัดทำบัญชี
- กระบวนการเขียนโครงการกู้เงิน

5. ตัวชี้วัดผลผลิต

5.1 ผลโดยตรง

- จำนวนสมาชิกกองทุน

- จำนวนผู้ขอเงินกู้

5.2 ผลกระทบโดยตรง

- ยอดเงินที่ให้กู้
- จำนวนผู้ชำระเงินกู้ตามกำหนด
- ยอดเงินชำระคืนตามกำหนด
- การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

5.3 ผลกระทบทางอ้อม

- ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุนต่อบัณฑิต
- การเกิดเครือข่ายของกิจกรรมเรียนรู้
- ความสามารถในการพึ่งตนเอง
- ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุน

ตัวชี้วัดลักษณะระบบ B

1. ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ในระบบ B ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ของหน่วยระบบ A
2. ตัวชี้วัดบริบทระดับหมู่บ้านในระบบ B ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับตัวชี้วัดบริบทระดับหมู่บ้าน ของหน่วยระบบ A
3. ตัวชี้วัดเฉพาะตัวผู้กู้ (หน่วยระบบ B) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้
 - อาชีพผู้กู้
 - สมาชิกในครอบครัว
 - สภาพการอยู่อาศัย
4. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (หน่วยระบบ B) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้
 - จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ
 - วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ
 - สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ
 - ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
5. ตัวชี้วัดกระบวนการ(หน่วยระบบ B) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้
 - การทำกิจการและการใช้จ่ายเงินกู้
 - การหาความรู้เพิ่มเติม
 - การหาตลาด
 - การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน

6. ตัวชี้วัดผลผลิต (หน่วยระบบ B) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

6.1 ผลโดยตรง

- รายได้เป็นเงิน
- ผู้รู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ

6.2 ผลกระทบโดยตรง

- ผู้รู้ได้ขยายกิจการ
- ผู้รู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดี เนื่องจากศึกษาวิจัยด้วยตัวเอง

6.3 ผลกระทบทางอ้อม

- ผู้รู้มีการพึ่งพาตนเอง
- ผู้รู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาจัดการทำให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อสะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อการทำความเข้าใจ แปลความหมาย และสรุปความ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูล การจำแนกประเภทของข้อมูล แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งในสารนิพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 2 แบบ ได้แก่

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของตัวเลขแล้วสรุปผลโดยใช้ค่าสถิติ เป็นค่าสถิติที่แสดงลักษณะและแปลผลอย่างครอบคลุมเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความเขียนบรรยายความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้แล้วสรุปผลโดยการประมวลความคิดเห็น เป็นข้อความที่จะนำไปใช้ในประเด็นที่ต้องการ

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ กองทุนหมู่บ้าน

ในโครงการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านต้องมีการศึกษาวิธีการหรือผลของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน โดยดูจากสภาพความเป็นไปได้ในชุมชนและศึกษาคุณสมบัติของผู้รู้ โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชนเป็นหลัก รวมถึงภาวะเบียดจากส่วนกลางและส่วนชุมชนที่เป็นผู้กำหนดแบบแผนหรือแนวทางเอาไว้ ในบทนี้จะเป็นการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านตามองค์ประกอบ

ของ CIPP Model

ผลการประเมินตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A เป็นระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและ แนะนำส่งเสริมผู้รู้

1. บริบทระดับประเทศ

- ความยากจนของประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีลักษณะสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมแบบเกษตรในครอบครัวเป็นพื้นฐานหลักของประเทศ เพราะฉะนั้นจึงทำให้ค่าครองชีพทางสังคมต่ำ รวมถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้น ถึงทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า
- นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในอดีตธุรกิจด้านนี้ ภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควรจึงเป็นผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า เกิดการว่างงาน เศรษฐกิจระดับพื้นฐานทางสังคมไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีการส่งเสริมการลงทุนและขยายตัวของตลาด แต่ในปัจจุบันนี้ภาครัฐมีการส่งเสริมการลงทุนประกอบการ (SMEs) เพิ่มขึ้นโดยจะเห็นได้จากการที่ธนาคารปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจด้านนี้มากขึ้น
- สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO ซึ่งเป็นระบบการค้าเสรีสามารถขายสินค้าได้มากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพของสินค้าในประเทศให้เป็นที่ยอมรับจากชาติสมาชิก ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีการขยายกิจการและการจ้างงานภายในประเทศมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น
- สภาพแวดล้อมของประเทศไทยในปัจจุบัน ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมขึ้นมาเรื่อยๆ จึงทำให้มีปัญหาด้านสังคมโดยเฉพาะ เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าไปทำงานยังเมืองกันมากขึ้น จนทำให้เกิดสังคมเมืองที่มากมายจากผู้คนหลากหลายอาชีพ หลากภาค หลากภาษา รวมถึงวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนไป

- ความเดือดร้อนและความเป็นหนี้สินของประชาชน ในปัจจุบันการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจที่ผ่านมาทำให้ประชาชนขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพรวมถึง การทำธุรกิจเกิดการขาดทุนเนื่องจากค่าของเงินผันผวนจนทำให้ผู้ประกอบการขาดทุน ส่งผลถึงประชาชนขาดรายได้ จึงทำให้ต้องไปกู้หนี้ยืมสินนอกระบบกันมากขึ้น ปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจจึงเปลี่ยนแปลง ผู้คนว่างงานไม่มีงานทำจึงทำให้เกิดหนี้สินระดับครอบครัวมากขึ้น จนไม่สามารถพัฒนาชุมชนและประเทศได้

- บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่า ล้มสลายของท้องถิ่นชนบท เนื่องจากประเทศไทยเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ อาจทำให้เกิดปัญหากระจายไปสู่ทุกชนชั้นทางสังคม จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีการอพยพย้ายถิ่นฐานกันมากขึ้น เพื่อไปหาแหล่งทำมาหากิน จนเกิดการละทิ้งถิ่นฐาน ส่งผลให้ชนบทเกิดภาวะไร้ผู้คนอยู่อาศัย โดยเฉพาะคนที่อยู่ในวัยทำงาน การพัฒนาในท้องถิ่นชนบทจึงไม่ได้รับการตอบสนอง ส่งผลให้ประเทศอ่อนแอทางด้านสังคมชนบท

- ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีการรับวัฒนธรรมจากตะวันตกเป็นส่วนมาก รวมถึงในโลกปัจจุบันการติดต่อสื่อสารก็อยู่ในยุคพร้อมแดนทำให้การรับวัฒนธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงกำลังพัฒนาประเทศ รวมถึงค่านิยมที่ผิด ๆ ทำให้กลุ่มประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นหันไปให้ความสำคัญกับค่านิยมต่างประเทศ จึงทำให้ระบบสังคมวัฒนธรรมเศรษฐกิจตกต่ำ การพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า

2. บริบทระดับท้องถิ่น (ตัวชี้วัดระดับหมู่บ้าน)

2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านชัยจำปา

หมู่บ้านชัยจำปา หมู่ที่ 6 ต.กลางดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา ได้พัฒนาหมู่บ้านจากหมู่ที่ 11 บ้านกลางดง เนื่องจากจำนวนประชากรมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นรวมถึงในสมัยก่อนการดูแลด้านการปกครอง ยังรวมอยู่ที่กำนันเป็นหลักทำให้ระบบการบริหารงานล่าช้า การพัฒนาของหมู่บ้านไม่ได้รับงบประมาณในการพัฒนาเท่าที่ควร ชาวบ้านจึงมีมติให้มีการแยกหมู่บ้านโดยอำเภอปากช่องอนุมัติให้แยกหมู่บ้านชัยจำปา จากหมู่บ้านกลางดง เมื่อ 20 ปีก่อน โดยมีผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือ นายประยูร ศรีวัฒนวงศ์ และในขณะนั้นหมู่บ้านชัยจำปามีครอบครัวที่อาศัยอยู่จำนวน 47 ครอบครัว ประชากรทั้งหมด 262 คน ชาย 162 คน หญิง 100 คน ปัจจุบันหมู่บ้านชัยจำปามีพื้นที่ทั้งหมด 429 ไร่ โดยอาชีพหลักของหมู่บ้านชัยจำปา ได้แก่ การเกษตรทำสวนน้อยหน่า ซึ่งใช้พื้นที่ประมาณ 80% ปลูกพืชล้มลุกซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 15% การเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน เช่น เป็ด ไก่ ซึ่งใช้พื้นที่ประมาณ 5%

2.2 สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน

หมู่บ้านชัยจำปา มีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคในทุกด้าน เช่น มีถนนคอนกรีต มีไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน โทรศัพท์ รวมถึงมีน้ำกินน้ำใช้ตลอดปี ส่วนมากใช้บ่อน้ำบาดาลกันทุกหลังคาเรือนในชุมชน รวมถึงเป็นที่ตั้งของโรงงานขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง ทำให้ชุมชนเกิดการขยายตัวมากขึ้น

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

จุดเด่น ในชุมชนชัยจำปาเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรในดิน และในน้ำ คือเป็นพื้นที่ที่มีดินเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชทุกชนิด เพราะเป็นที่ราบ มีดินร่วนและมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ จะพบว่าทุกบ้านในชุมชนมีการเจาะบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ จึงทำให้ลดปัญหาค่าน้ำของชุมชนลงไปได้มาก และนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกประมาณ 70% ของพื้นที่ทั้งหมด

จุดด้อย ในชุมชนมีการใช้น้ำกันแบบไม่ประหยัดทำให้สิ้นเปลืองค่าไฟฟ้าในการ บันน้ำ รวมถึงภายในชุมชนยังขาดน้ำประปา ซึ่งทำให้ชุมชนขาดรายได้จากจุดนี้

ปัจจุบันในชุมชนชัยจำปามีครอบครัวที่อาศัยอยู่จำนวน 47 ครอบครัว โดยทุกครอบครัวมีน้ำบาดาลใช้ทุกครอบครัวและใช้ได้ตลอดทั้งปี

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านชัยจำปามีจำนวนประชากร 381 คน ส่วนมากเป็นเพศชาย ซึ่งมีร้อยละ 60 และเพศหญิง ร้อยละ 40 กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยทำงาน (18 – 60 ปี) ซึ่งมีประมาณ 60% และกลุ่มอายุในวัยชรา (60 ปีขึ้นไป) มีประมาณ 8% (ดูตารางที่ 1)

จุดเด่น ประชากรในชุมชนชัยจำปาพบว่า บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุวัยทำงาน หรือ หัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและขยันอดทนในการทำงาน ตลอดจนภายในชุมชนยังปลอดจากสิ่งเสพติด ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

จุดด้อย ประชากรในชุมชนชัยจำปาพบว่า ประชากรมุ่งสนใจแต่การทำงาน ในภาคการเกษตรจนบางครั้งการขอความร่วมมือบางอย่างยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร รวมถึงยังขาดการปรึกษาหารือหรือรวมกลุ่มกันอย่างจริงจัง จนทำให้มีการแบ่งพรรคพวกขึ้นในชุมชน การประสานงาน เพื่อขอความร่วมมือจึงเป็นไปอย่างล่าช้าจนการพัฒนาท้องถิ่นยังไม่ทันกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันมากนัก

2.3 สภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้านชัยจำปา

สภาพเศรษฐกิจในชุมชนชัยจำปา แบ่งการประกอบอาชีพของแต่ละครอบครัวดังนี้

1. อาชีพการเกษตร (สวนน้อยหน้า) มีประชากรที่ประกอบอาชีพขายผลไม้มากกว่า 80% ของครอบครัวในชุมชน และรายได้หลักของชุมชนมาจากการเกษตร
2. อาชีพขายผลไม้ มีประชากรที่ประกอบอาชีพขายผลไม้ประมาณ 5% ของสมาชิกในหมู่บ้าน
3. อาชีพรับจ้างทั่วไป มีประชากรที่ประกอบอาชีพรับจ้างประมาณ 10% ของหมู่บ้าน ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยวันละ 130 บาทต่อวัน
4. อาชีพเลี้ยงสัตว์ มีประชากรที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ประมาณ 5% ของครอบครัวในชุมชน

2.4 สภาพสังคมของหมู่บ้านชัยจำปา

เป็นชุมชนขนาดเล็ก มีครอบครัว 47 ครอบครัว จำนวน 381 คน สมาชิกในชุมชน อยู่แบบพึ่งพาอาศัยกัน และสภาพครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว โดยอาศัยอยู่ด้วยกัน พ่อ แม่ ถูกทำให้ครอบครัวเกิดความรัก ความอบอุ่น ที่ดีต่อกัน

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของประชากรจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	220	57.74
- หญิง	161	42.26
2. อายุ		
- 1 วัน – 3 ปีเต็ม	4	1
- 3 ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	35	9.18
- 6 ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	37	9.71
- 12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	24	6.29
- 14 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	24	6.29
- 18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	193	50.65
- 50 ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	33	8.66
- 60 ปี 1 วันขึ้นไป	31	8.13
3. จบการศึกษา		
- ภาคบังคับ (ป.1 – ป.6)	376	98.70
- ระดับ ปวช.	-	0
- ระดับ ปวส.	1	0.26
- ระดับปริญญาตรี	4	1.04

ภายในชุมชนชั้นจําปาคนส่วนใหญ่จะจบการศึกษาภาคบังคับทำให้การสื่อสารภายในชุมชนเป็นไปอย่างง่ายโดยมีความรู้หนังสือทุกคน จึงง่ายต่อการพัฒนาด้านวิชาการ เพียงแต่ต้องมีการสื่อสารให้ถูกวิธี โดยเฉพาะการมีกองทุนหมู่บ้านทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงส่งบุตรหลานเรียนทุกคนครบถ้วน เพราะการศึกษาสามารถนำกลับมาพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นรวมถึงการนำความรู้ ที่ได้มีช่วยแนะนำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดกับครอบครัวและชุมชน

3. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า

ผลจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองทุนทำให้ประชาชนมีความรู้เพิ่มเติม มีโอกาสในการทำธุรกิจชุมชน รวมถึงการมีรายได้เพิ่มเติมขึ้นของครอบครัว และการสร้างงานในชุมชนโดยเฉพาะชุมชนชั้นจําปา ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการบริหารงานทำให้ชุมชนมีความคล่องตัวในด้านเศรษฐกิจและสังคม และในชุมชนชั้นจําปายังพบว่า

1. นโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลที่ตั้งขึ้น

จุดเด่น รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในชุมชน ในการนำไปประกอบอาชีพเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

จุดด้อย สมาชิกในหมู่บ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ โดยเฉพาะในเรื่องระเบียบและวิธีการจัดทำแผนกู้เงิน

2. เงิน 1 ล้านบาท

จุดเด่น เงิน 1 ล้านบาท เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกองทุนในหมู่บ้านได้มีการยืมไปประกอบอาชีพ โดยการกู้แต่ละครั้งต้องไม่เกิน 20,000 บาท ระยะเวลาชำระคืน 1 ปี ดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี

จุดด้อย สมาชิกในชุมชนมีมากกว่าจำนวนเงิน ทำให้การกู้เงินเป็นไปอย่างล่าช้า และไม่เพียงพอต่อสมาชิก

3. คณะกรรมการหมู่บ้าน

จุดเด่น คณะกรรมการหมู่บ้านต้องมาจากสมาชิกกองทุนที่ผ่านการคัดเลือก และต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก

จุดด้อย คณะกรรมการยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงาน ทำให้การกู้เงินไปอย่างล่าช้า

ผู้ที่กู้เงิน และการพิจารณาให้เงินกู้ภายในชุมชนชั้นจําปา ผู้ที่จะกู้เงินต้องเป็นสมาชิกหมู่บ้านหรือมีชื่อในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 6 เดือน รวมถึงต้องเป็นสมาชิกกองทุนและ

สะสมเงินตั้งจะให้ครบ 3 เดือน จึงมีสิทธิในการกู้เงิน และการขอกู้เงินคณะกรรมการจะพิจารณา จากความเป็นไปได้ของโครงการ และความน่าเชื่อถือของตัวบุคคล รวมถึงผู้ที่ค้ำประกัน

4. การชำระคืนของเงินที่กู้

จุดเด่น สมาชิกที่กู้เงินสามารถหาเงินมาชำระได้ตรงตามเวลาโดยมีคณะกรรมการเป็นผู้จัดการชำระคืนรวมถึงการจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี

จุดด้อย ขั้นตอนการชำระเงินกู้มีหลายขั้นตอน ซึ่งสมาชิกบางท่านยังไม่ทราบ รายละเอียด ทำให้เกิดความล่าช้า

การคิดสัญญาเงินกู้ ในชุมชนชั้นจําปาจะกำหนดคบทลงโทษของผู้ที่ผิดสัญญาเงินกู้ตั้งแต่ปรับเป็นดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายเพิ่ม รวมไปถึงให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน พร้อมดอกเบี้ย แต่ถ้ายังไม่สามารถชำระคืนได้ก็มีการตัดสิทธิการกู้เงินในครั้งต่อไป

การส่งเสริมการกู้เงินหรือการพิจารณาโครงการในชุมชนชั้นจําปา จะกำหนด โครงการสามารถตรวจสอบได้และการกู้เงินสามารถนำไปใช้และก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจภายใน ครอบครัวและภายในชุมชน

4. ตัวชี้วัดกระบวนการ

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้เงินกองทุน

จุดเด่น ภายในชุมชนชั้นจําปาจะคัดเลือกผู้ที่มากู้เงินต้องเป็นบุคคลที่อาศัยในหมู่บ้านและเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือสามารถบริหารงานตามโครงการที่เขียนมาได้และการคัดเลือกต้องผ่านคณะกรรมการพิจารณา รวมถึงการติดตามดูพื้นฐานทางครอบครัวก่อนที่จะอนุมัติในการกู้เงิน

จุดด้อย การพิจารณาเงินกู้เป็นไปอย่างล่าช้า เพราะสมาชิกมีความเบื่อกับการบริหารงานที่เข้มงวดทำให้การขยายตัวของผู้กู้เงินเป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้เงินทุนเกิดการหมุนเวียนที่ล่าช้า จึงส่งผลให้เงินทุนสะสมภายในชุมชนมีน้อย

2. กระบวนการทำบัญชีของกองทุน

จุดเด่น ในการจัดทำบัญชีในแต่ละครั้งจะแจ้งให้สมาชิกกองทุนรู้ตัวเลขและการนำเงินที่ได้ไปเข้าบัญชีธนาคารทุกครั้งที่มีการเก็บเงินสะสมกองทุน สักจะหมู่บ้านตลอดจนสมาชิกสามารถสอบถามข้อมูลต่าง ๆ จากคณะกรรมการและมีการชี้แจงอย่างตรงไปตรงมา

จุดด้อย ในการจัดทำบัญชียังขาดผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีโดยตรง และกระทำการระบบบัญชียังไม่เป็นสากลที่แท้จริง ฉะนั้นจึงทำให้เกิดความล่าช้าของการทำ

3. กระบวนการเขียนโครงการเงินกู้

จุดเด่น มีการช่วยเหลือกันในการเขียนโครงการโดยสมาชิกมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงการแนะนำการพัฒนาอาชีพให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

จุดด้อย เนื่องจากสมาชิกบางท่านยังไม่มีความรู้ด้านการเขียนโครงการรวมถึงการศึกษาก็มีน้อยทำให้การเขียนโครงการเป็นไปอย่างล่าช้า และยังพบว่ามี การเขียนที่ผิดพลาด

4. ตัวชี้วัดผลผลิต

1. ผลโดยตรง

- สมาชิกกองทุนหมู่บ้านซัปป้า จำนวน 53 ราย กู้เงินไปลงทุน จำนวน 12 ราย คิดเป็น 22.6%
- สมาชิกกู้เงินไปขยายกิจการและพัฒนาอาชีพ
 - อาชีพเกษตร ทำสวนน้อยหน่า มีผู้กู้ 8 ราย จำนวนเงิน 140,000 บาท
 - อาชีพค้าขายผลไม้ มีผู้กู้ 2 ราย จำนวนเงิน 35,000 บาท
 - อาชีพบริการ (ซักผ้า) มีผู้กู้ 1 ราย จำนวนเงิน 20,000 บาท
 - อาชีพเลี้ยงสัตว์ (ไก่พื้นบ้าน) มีผู้กู้ 1 ราย จำนวนเงิน 5,000 บาท

2. ผลกระทบโดยตรง

1. ในชุมชนซัปป้ามีสมาชิก 53 ราย มีผู้ทำการกู้เงิน 12 ราย และผ่านการอนุมัติ 12 ราย คิดเป็น 100%
2. ผู้กู้ได้ไปเพื่อพัฒนาอาชีพในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - การขยายพื้นที่และปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ดีกว่าเดิม มีผู้กู้ 8 ราย เป็นเงิน 140,000 บาท มีการกู้ไปแล้ว
 - อาชีพค้าขาย การซื้อของมาขายให้มากขึ้น รวมทั้งการขยายกิจการให้มาก มีผู้กู้ 2 ราย เป็นเงิน 35,000 บาท มีการกู้ไปแล้ว
 - อาชีพบริการ (ซักผ้า) มีการกู้เพื่อซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม เช่น เครื่องซักผ้า มีผู้กู้ 1 ราย เป็นเงิน 20,000 บาท มีการกู้ไปแล้ว
 - อาชีพเลี้ยงสัตว์ ซื้อพันธุ์สัตว์เพิ่ม ขยายโรงเรือน และซื้ออาหารเพิ่ม มีผู้กู้ 1 ราย เป็นเงิน 5,000 บาท มีการกู้ไปแล้ว
3. ผู้กู้มีการพัฒนาอาชีพให้มีคุณภาพโดยการนำเงินกู้ไปใช้โดยการคิดเทคนิควิธีการในการปรับปรุงพัฒนาอาชีพ เช่น การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในด้านการเกษตรเพื่อให้ผลผลิตดี

4. จำนวนผู้ชำระเงินคืน ในชุมชนจับจำปาผู้ที่กู้เงินไปมีการปล่อยกู้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2545 ถึง ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2545 เป็นเวลา 5 เดือน ซึ่งยังไม่ครบกำหนดการชำระคืน ดังนั้น จึงยังไม่มียอดเงินชำระคืน

5. ยอดเงินชำระคืน ยังไม่สามารถระบุได้เนื่องจากยังไม่ครบกำหนดสัญญา

3. ผลกระทบทางอ้อม

- ผู้กู้มีการพึ่งพาตนเอง โดยการนำเงินกู้ไปประกอบอาชีพเพิ่ม หรือขยายกิจการตลอดจนการนำเทคโนโลยีและเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการประกอบอาชีพ

- ผู้กู้สามารถพัฒนากิจการของตนเองให้มีผลิตผลและรายได้เพิ่มขึ้น

- สมาชิกในครอบครัวกลับมามีพัฒนาอาชีพของครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

- ทักษะติดต่อชุมชนชาวบ้าน เห็นว่าเงิน 1 ล้านเป็นของชุมชนต้องช่วยกันบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนให้มาก

- ทักษะติดต่อบัณฑิต ชาวบ้านให้ความสำคัญกับบัณฑิตในการเข้ามาประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- ในชุมชนมีการรวมกลุ่มด้านอาชีพเพื่อพัฒนาระบบการผลิตให้มีคุณภาพ รวมถึงการติดต่อกับกลุ่มอาชีพต่างชุมชนหรือแลกเปลี่ยนความรู้

- หลังจากชาวบ้านได้กู้เงินไปประกอบอาชีพเพิ่มเติมแล้วทำให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม

- ในชุมชนมีการพึ่งพาตนเองได้ โดยแต่ละครอบครัวมีการสร้างงานสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

ผลการประเมินตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

1. ผลการประเมินบริบทระดับประเทศในระบบ B เหมือนกับผลการประเมินตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A

2. ผลการประเมินบริบทระดับท้องถิ่นในระบบ B เหมือนกับผลการประเมินตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A

3. ผลการประเมินตัวชี้วัดเฉพาะตัวผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B)

3.1 อาชีพผู้กู้ในชุมชนจับจำปา มีผู้กู้เงิน 12 ราย โดยแบ่งเป็น 4 อาชีพ

- ทำการเกษตร (สวนน้อยหน้า) มี 8 ราย เป็นเงิน 100,000 บาท
- ค้าขายผลไม้ มี 2 ราย เป็นเงิน 35,000 บาท

- รับบริการ (ซักรีด) มี 1 ราย เป็นเงิน 20,000 บาท
- เลี้ยงสัตว์ มี 1 ราย เป็นเงิน 5,000 บาท

โดยมีวงเงินให้กู้ทั้งหมดรวม 200,000 บาท

3.2 สมาชิกในครอบครัวในชุมชนจะอยู่กันแบบครอบครัวเดี่ยว คือ พ่อ แม่ ลูก อยู่ร่วมกัน ช่วยกันทำมาหากิน โดยเฉลี่ยครอบครัวจะมีตั้งแต่ 3 – 5 คน

3.3 สภาพการอยู่อาศัย ในชุมชนจับจ่ายอยู่รวมอาศัยกันเป็นกลุ่มระหว่าง เครือญาติ และจะอยู่ในบริเวณไร่นาของตนเองเป็นหลัก และสะดวกในการประกอบอาชีพ

4. ผลการประเมินการตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า(หน่วยระบบ B)

4.1 จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติในชุมชนจับจ่ายมีผู้เสนอกู้ 12 ราย มีการอนุมัติเงินกู้ 12 รายเป็นจำนวนเงิน 200,000 บาท เวลาในการปล่อยกู้จาก 30 เมษายน 2545 ถึง ปัจจุบันวันที่ 30 สิงหาคม 2545 เป็นเวลา 4 เดือน มีการปล่อยกู้กับกลุ่มอาชีพดังนี้

- อาชีพเกษตรกร (ทำสวนน้อยหน้า) มีผู้กู้ 8 ราย จำนวนเงิน 140,000 บาท

- อาชีพค้าขายผลไม้ไม่มีผู้กู้ 2 ราย จำนวนเงิน 35,000 บาท
- อาชีพบริการ (ซักรีด) มีผู้ 1 ราย จำนวนเงิน 20,000 บาท
- อาชีพเลี้ยงสัตว์ มีผู้กู้ 1 ราย จำนวนเงิน 5,000 บาท

4.2 วัตถุประสงค์เพื่อนำเงินไปพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพดีกว่าเดิม เพื่อการสร้างงานสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้น

4.3 สถานที่และวัสดุในการประกอบอาชีพ

- อาชีพเกษตรกร (ทำสวนน้อยหน้า) :-
สถานที่ พื้นที่สวนที่มีอยู่แล้ว
วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการเกษตร เช่น เข่ง ตระกร้า จอบ มีด กรรไกร
เงินกู้ที่ได้ นำไปเป็นทุนทุนในการซื้อของเข้ามาขายและซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม

- อาชีพค้าขายผลไม้ :-

สถานที่เช่าแผนบริเวณข้างถนน

วัสดุอุปกรณ์ โต๊ะ เก้าอี้ เก่ง ตะกร้า

เงินกู้ที่ได้ นำไปเป็นทุนทุนในการซื้อของเข้ามาขายและซื้ออุปกรณ์เพิ่ม

- อาชีพบริการ :-

สถานที่ บ้านส่วนตัว

วัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องซักผ้า แปรงซักผ้า ถังน้ำ

เงินกู้ที่ได้ นำไปปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์

- อาชีพเลี้ยงสัตว์ :-

สถานที่ บ้านตัวเอง

วัสดุอุปกรณ์ โรงเรือนที่อยู่ และอุปกรณ์ใส่อาหาร

เงินกู้ที่ได้ นำไปสร้างโรงเรือนและซื้ออุปกรณ์เพิ่ม

4.4 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ

มีการศึกษาหาความรู้โดยการอ่านหนังสือเพิ่มเติม และเข้าร่วมประชุมเพื่อขอคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ เช่น เจ้าหน้าที่จากอำเภอมาแนะนำและส่งเสริมอาชีพ

5. ผลการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการ (หน่วยระบบ B)

5.1 การทำกิจการและการใช้จ่ายเงินกู้

มีการนำเงินกู้ไปพัฒนาอาชีพในส่วนของความจำเป็นลำดับแรก เช่น อาชีพในการเกษตร นำเงินกู้ที่ได้ไปใช้ในการจ่ายค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่าไถ

5.2 การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ในชุมชนจับจ่ายป่ามีหน่วยงานจากอำเภอมาให้ความรู้โดยพัฒนากรอำเภอ และมีการเข้าร่วมประชุม กับผู้มีประสบการณ์จากต่างชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

5.3 การตลาด

การขายสินค้าด้านการเกษตร (น้อยหน้า) จะออกเป็นช่วงฤดู และจะมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน

การขายผลไม้ริมทาง จะเลือกทำเลที่รถสามารถจอดได้สะดวกและเป็นแหล่งชุมชนที่มีรถผ่านมาก

การบริการซักรีดผ้า จะเลือกลูกค้าจากกลุ่มอาชีพ คนทำงานประจำ ทำให้มีรายได้มั่นคง

5.4 การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน ยังไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจากบางครั้งรอบครัว ยังไม่มีการจัดทำบัญชี จึงยังไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริง

6. ผลการประเมินตัวชี้วัดผลผลิต (หน่วยระบบ B)

1. ผลโดยตรง ในชุมชนมีการกู้เงินเพื่อการเกษตรกันมากที่สุด ทำให้เกิดการสร้างงานให้กับครอบครัวและชุมชน

2.ผลกระทบโดยตรง ในชุมชนพบว่าเกษตรกรมีการขยายการผลิตกันเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้แหล่งเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านมีโอกาสได้ทำงานเพิ่มขึ้นรวมถึงการนำเทคนิคและวิธีการแบบใหม่มาใช้ เช่น การวางท่อน้ำเพื่อรดน้ำต้นไม้ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและในปริมาณที่มากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีโอกาสสร้างฐานะได้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3.ผลกระทบโดยอ้อม ในชุมชนพบว่าในอาชีพด้านการเกษตรที่ทำกันมากในชุมชนแต่ละครอบครัว มีการทำอาชีพกันเพิ่มขึ้น ทำให้ลูกหลานหรือพี่น้องที่ไปอยู่ที่อื่นกลับมาช่วยกันทำงานกันมากขึ้นเนื่องจากอาชีพด้านการเกษตรต้องอาศัยจำนวนคนที่มากทำให้ชุมชนเกิดเศรษฐกิจ ชุมชนที่ดีขึ้น เนื่องจากมีการใช้จ่ายของประชาชนที่เพิ่มขึ้น รวมถึงครอบครัวมีความอบอุ่นมากขึ้น

ผลการประเมินเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้ในชุมชนจับจำปา

1. กลุ่มอาชีพด้านการเกษตร (ทำสวนน้อยหน้า)

ปัจจัยนำเข้าที่ดี คือ

มากขึ้น

- มีการกู้เงินกองทุนไปประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น เช่น มีการขยายพื้นที่เพาะปลูก
- การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ เช่น การผลิตนอกฤดู
- มีการสืบทอดอาชีพมาจากครอบครัว
- มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เช่น สอบถามข้อมูลด้านวิชาการจากเกษตร

อำเภอ

กระบวนการที่ดี คือ

ตัวอย่างต่อเนื่อง

- มีเงินทุนในการปรับปรุงงานให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและเกิดการผลิตสินค้า
- มีเทคนิควิธีการที่สามารถปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น เช่น การตัดแต่งที่มีประสิทธิภาพ
- มีการใช้ข้อมูลทางวิชาการมาประยุกต์ เช่น การใส่ปุ๋ยคอกควรใช้ปุ๋ยชี้ไก่ จะ

มีคุณภาพดี

ผลผลิตที่ดี คือ

ผลิตได้ในราคาดี

- ได้สินค้าที่มีคุณภาพเนื่องจากได้รับกระบวนการผลิตที่ดี ทำให้การขายผล
- มีการขายสินค้าได้มากขึ้นและมีกำไรเพิ่มขึ้น
- ตลาดมีความต้องการมากขึ้น

- เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

2. กลุ่มอาชีพค้าขาย (ขายผลไม้)

ปัจจัยนำเข้าที่ดี คือ

- มีเงินทุนเพิ่มขึ้น มีสินค้าในร้านหลากหลายชนิด
- มีทำเลที่ตั้งที่ดี เช่น อยู่ในแหล่งชุมชนมีการคมนาคมที่สะดวก
- มีการคัดคุณภาพของสินค้าที่ดี

กระบวนการที่ดี คือ

- มีการคัดเลือกสินค้าที่ดีและมีมาตรฐานเข้ามาขาย และมีการขยายตัวของ
- ลูกค้ายึดความเชื่อถือในคุณภาพของสินค้า ทำให้ขายของได้มาก
- มีการจัดร้านค้าที่มีจุดเด่น เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในช่วงฤดูของ

สินค้าเพิ่มขึ้น

ผลไม่

ผลผลิตที่ดี คือ

- การขายสินค้าได้ผลกำไรที่ดีและต่อเนื่อง
- มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3. กลุ่มอาชีพบริการ (ซักผ้า)

ปัจจัยนำเข้าที่ดี คือ

- มีเงินทุนเพิ่มขึ้นสามารถรับบริการได้มาก
- มีอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

กระบวนการที่ดี คือ

- สามารถรองรับบริการจากลูกค้าได้มากขึ้นและมีเทคนิควิธีการบริการที่ทันสมัยและมีคุณภาพ

สมัยและมีคุณภาพ

- ประหยัดเวลาสามารถให้บริการเพิ่มมากขึ้น
- ลูกค้าให้การยอมรับ
- มีการบริการรับส่งที่สะดวกและรวดเร็ว

ผลผลิตที่ดี คือ

- ทำให้ลูกค้ามีความเชื่อถือในการบริการและสามารถดึงดูด ลูกค้าได้

มาก

- เพิ่มรายได้ให้ครอบครัว

4. กลุ่มเลี้ยงสัตว์

ปัจจัยนำเข้าที่ดี คือ

- มีแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น
- มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการประกอบการ เช่น อยู่ไกลจากแหล่งชุมชน

และมีอากาศดี แหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์

- มีการใช้อาหารที่มีคุณภาพ
- มีเทคนิควิธีการที่ได้ข้อมูลจากหน่วยงานราชการและ ผู้มีประสบการณ์

กระบวนการที่ดี คือ

- การนำเงินทุนไปปรับปรุงพันธุ์ไก่ ให้มีคุณภาพดี รวมถึงการซื้ออาหารที่ตีมาเลี้ยงทำให้ผลผลิตที่ดีและรวดเร็ว

- นำความรู้ที่ได้จากแหล่งข้อมูลมาประยุกต์ใช้
- มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม เช่น สภาพแวดล้อม น้ำ และแหล่งอาหารที่

สมบูรณ์

ผลผลิตที่ดี คือ

- สัตว์เลี้ยงที่โตไว และมีปริมาณผลผลิตที่รวดเร็ว ทำให้ขายสินค้าได้

มากขึ้น

- มีผลกำไรมากขึ้น
- ตลาดให้การยอมรับ

4. ผลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ผลที่เกิดจากความรู้อุบัติความรู้ความเข้าใจเรื่องกองทุนหมู่บ้าน พบว่าในชุมชนตำบลจ่าปา ในระยะเริ่มก่อตั้งกองทุนหมู่บ้าน ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเป็นส่วนมาก เนื่องจากไม่เข้าใจวิธีการ หรือการนำเงินที่ได้จากกองทุน ไปใช้ในลักษณะใด และยังพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังคงกลัวว่าการนำเงินมาใช้แล้ว จะมีผลโดนตรวจสอบทางราชการ ทำให้สมาชิกไม่กล้าให้ความร่วมมือการบริหารงาน ของกรรมการ ในช่วงแรก จะมีความลำบาก จนกระทั่งเวลาผ่านไป จนถึงปัจจุบัน สมาชิกทุกท่าน ให้ความสำคัญกองทุนหมู่บ้านเป็นสำคัญ รวมถึงถึงเห็นข้อดีของหมู่บ้านกันมากขึ้น ทำให้การทำงานทั้งสมาชิกและ คณะกรรมการเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผน ซึ่งในอนาคตการพัฒนาของกองทุนคงเป็นไปทางที่ดี มีความก้าวหน้าต่อไป

2. ผลที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจพบว่า ในชุมชนชัยจำปา มีความร่วมมือร่วมใจกันมากขึ้น มีการประสานความรู้ความเข้าใจของแต่ละฝ่ายให้สามารถบริหารงาน บรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริง

3. ผลที่เกิดจากการเข้าไปมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เข้ามาบิณฑบาตเป็นวิทยาทานเป็นส่วนมาก โดยมีสมาชิกเพศชายมากกว่าเพศหญิง ประมาณ 60% หญิงประมาณ 40% ของสมาชิกทั้งหมด สมาชิกส่วนใหญ่เข้ามาศึกษาข้อมูลของการนำเงินกองทุนไปใช้ เป็นทุน ในการประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัวเป็นหลัก และเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อป้องกันการย้ายที่พามาหากิน ไปอยู่ที่อื่น ทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชน มีความคล่องตัวดีขึ้นกว่าเดิม

4. ผลที่เกิดจากการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านของสมาชิก และคณะกรรมการพบว่า มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงแรก ของกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกและกรรมการ มีการประสานงานแบบกระจายความรับผิดชอบไปสู่ทุกเพศทุกวัย ที่เป็นสมาชิกเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคน แสดงความรู้ความสามารถ รวมถึงการป้องกันปัญหา การแบ่งพรรคแบ่งพวกในชุมชน จนทำให้กองทุนหมู่บ้านมีการพัฒนาตัวเองไปอีกมาก และสามารถให้บริการแก่สมาชิกทุกท่านที่ยังขาดแคลนแหล่งเงินทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี

5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

1. การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การเกิดกองทุนพบว่าในชุมชน ชัยจำปา ก่อนการมีกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 1 ล้านบาท พบว่า ภายในชุมชนมีกลุ่มสตรีแม่บ้าน ซึ่งมีเงินจำนวนไม่มากนัก และกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ ซึ่งจำนวนเงินก็ มีไม่มาก ทำให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่าง ลำช้า และยังไม่สามารถให้บริการสมาชิกในชุมชน ได้ทั่วถึงการบริหารชุมชนจึงขาดความสนใจ จากสมาชิก หรือบางครั้งอาจไม่ค่อยทันใจ จนทางรัฐบาลได้ประกาศ มีกองทุนหมู่บ้านขึ้น เพื่อให้เป็น รากฐาน ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดีขึ้น สมาชิกในชุมชนเริ่มเข้ามาบิณฑบาตในชุมชนกันมากขึ้น ทุกครั้งที่มีการประชุมในหมู่บ้าน การประสานความร่วมมือ ร่วมใจดีขึ้นกว่าเดิม จนสามารถพัฒนากองทุน 1 ล้านบาท ให้มีความมั่นคง เศรษฐกิจชุมชนเริ่มกระจายไปสู่ครอบครัว สมาชิกจะมากขึ้น มีการสร้างงานสร้างรายได้ในชุมชน ชีวิตความเป็นอยู่ใน ทิศทางที่สมบูรณ์กว่าเก่า และยังช่วยลดปัญหาการว่างงาน การเสริมสร้างอาชีพให้มั่นคง จนถึงปัจจุบัน

2. ระบบบริหารกองทุนพบว่า การบริหารงานกองทุนต้องผ่านคณะกรรมการซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกในชุมชน โดยหน้าที่ของกรรมการเข้า มาบิณฑบาตในการกำหนดวิธีการและ

ช่วย คัดเลือกตัดสินใจโครงการที่เสนอเข้ามาและยังดูแลสมาชิกที่กู้เงิน เพื่อให้ใช้อย่างถูกต้องตามโครงการที่ นำเสนอ โดยคณะกรรมการจะทำหน้าที่เรียกประชุมสมาชิกเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับบัญชีของหมู่บ้าน เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบความเคลื่อนไหวของกองทุนหมู่บ้าน

3. การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง พบว่าในชุมชนสมาชิกกองทุนมีความสนใจและศึกษา หาความรู้เพื่อพัฒนาฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการนำเงินที่ได้จากกองทุนไปเร่งปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงานรวมถึงมีการรวมกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือในวิธีการทำมาหากิน จนสามารถพัฒนาครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมหลังจากการเข้ามามีบทบาทของกองทุน 1 ล้านบาท

4. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจพบว่า สมาชิกในกองทุนช่วยกันดูเงินผู้ รวมถึงแนะนำการทำอาชีพให้มั่นคงและได้ผลผลิตให้เป็นที่ ยอมรับของชุมชนและท้องตลาด

5. การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า ในชุมชนจับจำปามีข้อได้ เปรียบทางภูมิศาสตร์ คือ เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่มีสาธารณูปโภคที่สะดวกครบครัน ทั้งไฟฟ้า ถนน น้ำ โดยเฉพาะแหล่งน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์มาก ส่งผลให้การผลิตสินค้าเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ราคาสูงตลอดจนใกล้แหล่ง ชุมชนขนาดใหญ่ ที่เป็นศูนย์รวมของพืชผักผลไม้ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่น การพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่ตั้งของโรงงานขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้กันมาก ทำให้ประชาชนอยู่ในขั้นพอกินพอใช้ และสามารถส่งบุตรหลาน ให้ได้รับการศึกษาที่ดี และมีโรงเรียน ซึ่งสามารถรองรับนักเรียน ได้เป็นจำนวนมากตลอดจนยังมี วัดที่ประชาชนให้ความเคารพศรัทธาอยู่ใน พื้นที่ใกล้เคียง ตลอดจนบุตรหลานยังสามารถกลับมาช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญรวมถึงการสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและการมีอาชีพที่มั่นคง โดยเฉพาะด้านการเกษตร (ทำสวนน้อยหน้า) มีการทำกัน ในครอบครัวและสามารถเพิ่มรายได้ให้ชุมชนและครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

ปัจจัยด้านบวก

1. สมาชิกในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจกันบริหารงานกองทุน
2. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีในการบริหารงานกองทุน
3. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. สมาชิกในชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพของกลุ่มให้ดีขึ้น

ปัจจัยด้านลบ

1. การเข้ามาของกองทุนช่วยแรกสมาชิกยังไม่มีความสนใจและเข้าใจ
2. กฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านชาวบ้านยังไม่มีความเข้าใจ
3. ขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการทำให้สมาชิกของกองทุนไม่เข้าใจ
4. เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกในชุมชนที่จะเข้ามาดูแลบริหารงานกองทุนเป็นผลให้เกิด

การแตกแยกในการบริหารงานชุมชน

5. การบริหารงานชุมชนเกิดความล่าช้าเนื่องจากสมาชิกขาดความรู้และความเข้าใจ

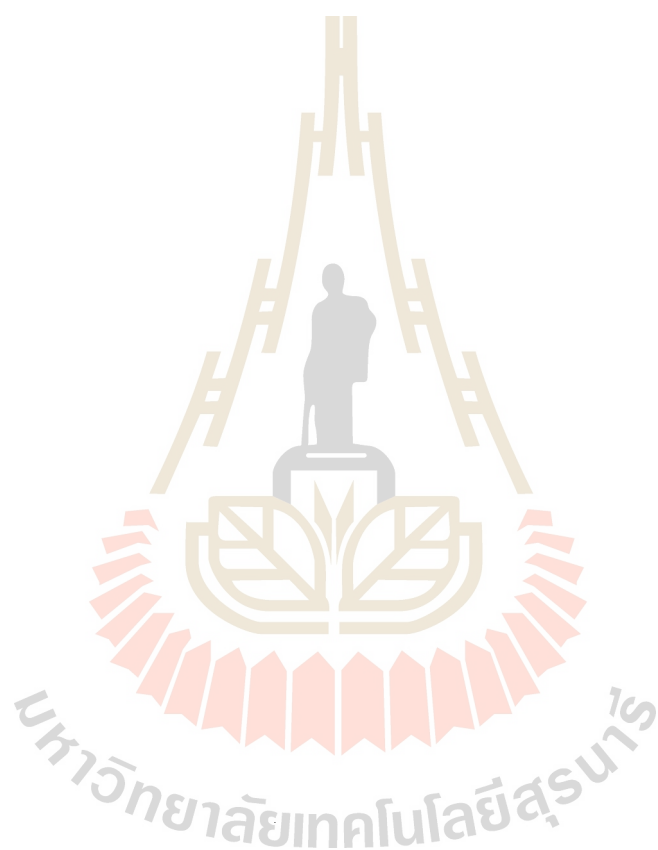
การเกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า ต.กลางดง ได้จัดให้มีศูนย์ประสานงานองค์การระดับตำบล (สอช.ต.) และกลุ่มสตรีแม่บ้านแต่ละชุมชน และกลุ่มอาชีพส่งเสริมการทำสวนผลไม้ โดยชุมชนขับจ่าปามีตัวแทนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เพื่อเข้าไปมีบทบาทในชุมชนและยังเป็นตัวแทนชาวบ้าน มีการส่งเสริมให้มีความรู้ข้อมูลของทางราชการ โดยเฉพาะผู้ทำสวนผลไม้ได้จัดให้มีการส่งเสริมผู้ทำสวนผลไม้ให้มีการพัฒนาอาชีพให้มั่นคง และภายในชุมชนขับจ่าปายังเป็นที่จำหน่ายผักปลอดสารพิษที่ทางบริษัทเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้า จนเป็นที่ยอมรับของตลาดและเป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกในชุมชนได้มีทางเลือกในการบริโภคที่ดี จึงสามารถสร้างอาชีพและรายได้ที่ดีอีกด้วย

ความเข้มแข็งของชุมชน

1. ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่าในชุมชนมีการตื่นตัวกันมากกว่าที่ยังไม่มีกองทุน โดยเฉพาะสมาชิกในชุมชนเกิดการสร้างรายได้กันเกือบทุกคนรอบครัว ส่งผลให้ชุมชนมีความอยู่ดีกินดี ปัญหาด้านเศรษฐกิจลดลงในระดับหนึ่ง ส่วนด้านสังคม ครอบครัวมีความอบอุ่นความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การอพยพน้อยลงเนื่องจากการสร้างอาชีพที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการมีบทบาทของสมาชิกในชุมชนเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมกันภายในชุมชนตลอดจนการรู้จักทำงานกันเป็นกลุ่ม มีการปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการสามัคคี การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนภายในชุมชนมีการหมุนเวียนกันเข้ามาเป็นคณะกรรมการในการบริหารงานจึงทำให้สมาชิกเห็นคุณค่าของกันและกัน รู้จักยกย่องชมเชยผู้ที่เสียสละเข้ามาทำงานโดยไม่หวังผล ตอบแทน ซึ่งในอนาคตข้างหน้าส่งผลให้ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น

2. ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในชุมชนขับจ่าปามีในชุมชนขับจ่าปามีประชาชนมีความรู้เพิ่มมากขึ้นในเรื่องของกองทุนหมู่บ้าน โดยสมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันตลอดทำให้ในชุมชนมีการพัฒนาโดยความเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ ความเข้มแข็งของหมู่บ้านเกิดจากความสามัคคีกันภายในชุมชน โดยดูจากสภาพการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนมี

ความรักใคร่ปรองดองกัน และมีความซื่อสัตย์ในหน้าที่และการประกอบอาชีพเพื่อที่จะทำให้ประสบความสำเร็จใน ครอบครัว และชุมชนประสบผลสำเร็จ แล้วสมาชิกทุกคนต้องรู้จักช่วยเหลือกันภายในชุมชนเพื่อที่จะช่วยให้สมาชิกที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ โดยการตั้งกลุ่มหรือองค์กรในชุมชนขึ้นเพื่อให้โอกาสกับคนที่ด้อยโอกาส ตลอดจนการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในระยะยาวเพื่อให้ชุมชนอยู่กันอย่างมีความสุขยิ่งขึ้นตลอดไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านชัย
จำปา หมู่ 6 ต. กลางดง จ. นครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.1 เพื่อศึกษาว่ากองทุนหมู่บ้านชัยจำปา สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์
ประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริม และเป็นอุปสรรค
บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้มากน้อยเพียงใด

1.3 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิด
ความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้านและตำบล

1.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนใน
บ้าน

1.5 ชัยจำปา และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดย
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2. วิธีการดำเนินการ

2.1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บ้านชัยจำปา ที่ผู้ทำสาร
นิพนธ์ปฏิบัติงาน

2.2 ใช้ชีพพีโมเดล (CIPP Model) วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่ง
ชี้ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลจากแบบรายงาน (บร.) และเก็บข้อมูล
เป็นบางส่วน

2.4 ทำการสรุปผลการประเมินโครงการจากการประมวลรวบรวมข้อมูล

2.5 เขียนรายงานการประเมินโครงการ

3. ผลการดำเนินการ

3.1 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีแนวคิดและทัศนคติที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้าน รวมถึง
ถึงความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการบริหารงานกองทุนให้บรรลุวัตถุประสงค์

3.2 เงินกองทุน 1 ล้านบาท มีการหมุนเวียนไปสู่สมาชิกตามโครงการที่ขอกู้ และยังช่วยส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้ทั้งสมาชิกและชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3.3 การบริหารงานโดยคณะกรรมการมีความโปร่งใสเนื่องจากการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน เข้ามาบริหารงานตามวาระและมีการคัดเลือกบุคคลที่สมาชิกและชุมชนให้การยอมรับจึงทำให้การบริหารเป็นไปอย่างยุติธรรม

3.4 ผู้ที่กู้เงินไปแล้วมีการนำเงินไปพัฒนาอาชีพอย่างจริงจังรวมถึงแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพทำให้การพัฒนาอาชีพเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผลผลิตและราคา จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมีมาตรฐาน

3.5 ชำระเงินกู้ตามวัน เวลา ที่กำหนด โดยสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่อยากให้เงินกองทุนนี้อยู่ในบ้านตลอดไป ไม่อยากให้เกิดการสูญหายของเงินทุน ดังนั้นสมาชิกจึงช่วยกันในการติดตามการชำระเงิน

3.6 มีการสร้างอาชีพให้กับคนด้อยโอกาส โดยการส่งเสริมเงินทุนให้ไปประกอบกิจการ เช่น การกู้เงินไปเลี้ยงสัตว์ เพื่อให้ได้มีอาชีพที่สามารถขายสินค้า และเลี้ยงตัวเองได้

3.7 มีการส่งเสริมการกู้เงินไปลงทุนในทุกอาชีพในชุมชนสำหรับบุคคลที่ต้องการความก้าวหน้าในชีวิต และช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนให้ดีขึ้น

อภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านชัยจำปา สามารถอภิปรายผลได้จากการประเมินดังนี้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านชัยจำปา

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุนพบว่ากองทุนหมู่บ้านชัยจำปา เกิดจากความร่วมมือร่วมใจกันก่อตั้งกองทุนหมู่บ้าน รวมถึงการเสียสละเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้หมู่บ้านได้มีกองทุนเอาไว้พัฒนาหมู่บ้าน ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งรวมถึงการสร้างฐานะของสมาชิกชุมชนให้ดีขึ้นและยังเป็นการสร้างความเจริญให้ ท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ข้อ 2 การมีระบบบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้านชัยจำปา มีระบบการบริหารงานโดยการคัดเลือกจากสมาชิกกองทุนและเป็นบุคคลที่สมาชิกให้การยอมรับเพื่อมาทำหน้าที่คณะกรรมการ โดยมีการแบ่งหน้าที่กันทำตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้ ชุมชนมีกองทุนที่เข้มแข็งนอกจากนี้สมาชิกในชุมชนยังมีการผลัดเปลี่ยนกันขึ้นไปบริหาร

งานตามวาระและกฎข้อบังคับของกองทุนและมีการติดต่อประสานงานกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลในการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อ 3. การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านซำป่า สมาชิกกองทุนรวมถึงคณะกรรมการรณรงค์และนำวิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาอาชีพในชุมชนให้ดีขึ้น และมีการแสวงหาความรู้จากผู้ประกอบการที่คล้ายคลึงกันในหมู่บ้านอื่น เพื่อให้ใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีเป็นที่ต้องการของท้องตลาด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม สมาชิกกองทุนหมู่บ้านซำป่า มีการรวมกลุ่มกันเพื่อประกอบอาชีพโดยเฉพาะกลุ่มอาชีพด้านการเกษตรที่มีประมาณ 80% ของหมู่บ้าน โดยสมาชิกแต่ละท่านได้มีการสอบถามซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้เทคนิคและข้อมูลหรือวิธีการที่แปลกใหม่ เพื่อให้การผลิตสินค้าออกสู่ตลาดได้ราคาดี รวมถึงการส่งสินค้าออกสู่ตลาดจะมีการรวมกลุ่มกันเพื่อให้ได้สินค้าที่มีราคาดีไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ซื้อ

วัตถุประสงค์ข้อ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น กองทุนหมู่บ้านซำป่า มีการรวมตัวกันเพื่อการบริหารงานกองทุนให้ประสบผลสำเร็จโดยการร่วมมือร่วมใจกัน ของสมาชิกในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมและจัดการบริหารกองทุนด้วยความโปร่งใส และมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ทั้งนี้ภายในชุมชนยังพึ่งพาซึ่งกันและกันลดการแบ่งพรรคแบ่งพวกและชนชั้นลงทำให้การทำงานกองทุนเป็นไปอย่างยุติธรรมและกองทุนสามารถกระจายไปสู่สมาชิกได้ทุกชนชั้น ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เศรษฐกิจเกิดความคล่องตัว รวมถึงปัญหาด้านสังคมลดลง โดยเฉพาะปัญหาการว่างงาน

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

ปัจจัยด้านบวก

1. สมาชิกกองทุนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการบริหารงานกองทุน
2. สมาชิกกองทุนมีความรัก ความสามัคคีกันและร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชน

ให้ดีขึ้น

3. สมาชิกกองทุนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพให้ดีขึ้น

ปัจจัยด้านลบ

1. สมาชิกยังขาดประสบการณ์ในการประกอบอาชีพรวมถึงเทคนิคและวิธีการที่ทันสมัย
2. สมาชิกยังไม่มีความรู้ในการนำเสนอผลผลิตให้มีคุณค่า และราคาที่ดีรวมถึงการนำทรัพยากรที่มีมาใช้ยังไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

3. ทำให้ชุมชนยังมีปัญหาของการรวมกลุ่มเอตอรองราคาผลผลิต ที่จะออกสู่ตลาดทำให้ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้า
4. สมาชิกบางส่วนยังขาดประสบการณ์ในการจัดการและบริหารงานกองทุน ทำให้การกระจายตัวของเงินทุนยังไม่ครบทุกส่วนในชุมชน
5. ยังมีแนวคิดในการบริหารงานแบบเดิม คือ ให้เฉพาะพรรคพวกหรือญาติพี่น้องจนทำให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ขาดการสนับสนุนจนทำให้ไม่สามารถพัฒนาครอบครัวให้อยู่ดีกินดี ส่งผลให้เศรษฐกิจภาพรวมยังไม่ดีขึ้น

3.การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

ในชุมชนจับจำปาได้มีกลุ่มสมาชิก ผู้ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ (น้อยหน้า) ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของท้องตลาด ตลอดจนสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่ดี เนื่องจากมีระบบการขายแบบกลุ่มอาชีพจนทำให้สามารถต่อรองกับผู้ซื้อจนได้ราคาที่เหมาะสมกับราคาของผลผลิตที่ได้จนทำให้มีเงินทุนเพิ่มขึ้นและสามารถนำมาใช้หนี้และพัฒนาครอบครัวและท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ในอนาคต

4.ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

1. เกิดกลุ่มอาชีพเพิ่มขึ้นในชุมชนรวมถึงความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพมีมากกว่าเดิม
2. สมาชิกในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานกองทุน ในรูปของคณะกรรมการ โดยการผลัดเปลี่ยนกันตามวาระ
3. สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นในการทำงานกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มอาชีพ และการทำงานแบบคณะกรรมการ
4. สมาชิกในชุมชนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่
5. สมาชิกในชุมชนรู้จักการประสานงานจากกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน และนอกชุมชน
6. สมาชิกมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลความรู้ข่าวสารต่างๆ ให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบ
7. ภายในชุมชนมีการลดการแบ่งชนชั้น และพรรคพวกลง เนื่องจากต้องการมีการติดต่อสื่อสารกันในการบริหารงานกองทุน
8. ในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และการบริหารงานภายในชุมชนให้ดีขึ้น

9. สมาชิกในชุมชนมีการให้เกียรติผู้ที่ทำคุณงามความดีให้กับหมู่บ้านเพื่อให้หมู่บ้านมีการพัฒนาตัวเองได้ดี

10. สมาชิกเริ่มเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของชุมชนรวมถึงการอยู่ร่วมกันต้องยอมรับฟังเสียงส่วนใหญ่เพื่อให้การทำงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ผลโดยตรงและผลกระทบด้านต่างๆ คือ

1. ผลโดยตรง

ในชุมชนมีการกู้เงินเพื่อไปสร้างอาชีพให้กับครอบครัว และมีการขยายตัวของกลุ่มอาชีพภายในชุมชนมากขึ้น พัฒนากองทุนให้มีจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น เพื่อนำเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมต่อไป

2. ผลกระทบโดยตรง

สมาชิกกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพทำให้เกิดการสร้างงานและรายได้ให้กับครอบครัว รวมทั้งการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

3. ผลกระทบโดยอ้อม

สมาชิกในชุมชนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเป็น 1 ล้านบาท เพื่อให้สมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพ ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพต่อครอบครัวในชุมชน ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านเกิดความรัก ความสามัคคีกัน และร่วมกันพัฒนากองทุนและหมู่บ้านในชุมชนให้มีความมั่นคง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านฉบับจ.ป.มีดังนี้

1. ในการจัดประชุมทุกครั้ง ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกชี้แจงผลการดำเนินโครงการเพื่อจะได้มีข้อเสนอแนะ และวิธีการในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. คณะกรรมการที่บริหารงานทุกท่านควรมีการติดต่อและแสวงหาความรู้จากนอกหมู่บ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาชุมชน ให้ทันสมัย
3. ในการทำบัญชีควรให้สมาชิกทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมช่วยกันคิดช่วยกันทำ เนื่องจากภายในชุมชนยังขาดผู้ชำนาญการและยังป้องกันข้อครหาในนา

ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้านฉบับจ.ป.มีดังนี้

1. การบริหารงานของคณะกรรมการควรรับฟังสมาชิกที่เสนอข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากสมาชิก

2. การบริหารงานควรให้มีความเสมอภาคกันในหมู่บ้าน เช่น การพิจารณาวงเงินกู้ ควรเน้นที่โครงการและความสามารถในการชำระเงินคืนของผู้กู้

4. ควรมีป้ายรับฟังข้อเสนอแนะหรือ กล้องรับฟังปัญหาจากสมาชิก เพื่อจะได้เป็น ข้อมูลในการบริหารงานกองทุน

5. ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกวัยหนุ่มสาวที่มีความสามารถ กล้าคิด กล้าทำ เข้ามา ทำงานเพื่อความคิดและสมาชิกในชุมชนยังมีการพัฒนาแนวคิดของตนเองอีกวิธีหนึ่ง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

1. ในกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มควรศึกษาข้อมูลของธุรกิจ และดูทางในการประกอบธุรกิจ ก่อนที่จะนำเงินไปลงทุนเพื่อให้เกิดผลคุ้มค่ามากที่สุด

2. ควรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อจะได้ทำอาชีพให้ได้มาตรฐาน และสามารถช่วยเหลือกันได้ เมื่อเวลามีปัญหา

3. ควรมีการแบ่งเงินกู้ออกเป็นสัดส่วนและการใช้เงินให้ใช้ส่วนที่จำเป็นมากที่สุด โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากสุดมาหาน้อยสุด

4. ควรมีความซื่อสัตย์สุจริตในอาชีพของตนเองให้มาก โดยมุ่งเน้นที่การทำให้เกิด ประโยชน์ในทางธุรกิจ

5. ควรแสวงหาความรู้ในธุรกิจที่ทำอยู่ให้มาก เช่นการไปดูนอกหมู่บ้าน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และนำมาเพื่อพัฒนาธุรกิจของตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม

1. แนวทางการนำทรัพยากรมาใช้ให้ถูกวิธี และให้มีมูลค่าเพิ่มเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน และเพื่อพัฒนาเทคนิควิธีการ ให้ทันสมัย เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

2. ควรปลูกน้อยหน่าให้มีผลตลอดทั้งปี เพื่อให้ชุมชนได้พัฒนาอาชีพและมีรายได้ ตลอดปี เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและท้องถิ่นตลอดไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา(2545)ชุดวิชาสารนิพนธ์. ชุดการเรียนรู้
ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ:กระทรวงศึกษาธิการ
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ
คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อ
เตรียมการจัดตั้ง และดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน
เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบรัฐมนตรี
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544
ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วย
การจัดตั้ง และการบริการงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ:บริษัท สหพัฒน์ การพิมพ์จำกัด.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชัชจ่าป่า หมู่ที่ 6. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุน
หมู่บ้านชัชจ่าป่า หมู่ที่ 6. นครราชสีมา.
- เจเลียว นูรีกักดี และคณะ. 2545. ชุดวิชาวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่1 นนทบุรี : บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส
โปรดักส์ จำกัด.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. 2543. การวิจัย การวัดและการประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ศรีอนันต์.
- ประเวศ วะสี. 2545. กองทุน ไม่ใช่เงิน. มติชนสุดสัปดาห์. กุมภาพันธ์ 2545 : 25.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2544. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการ
และประเมินโครงการ. นครราชสีมา.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์(บรรณาธิการ). 2544. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6
ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.